

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Tóbiás Zsolt ügyvéd által képviselt felperesnek a felülvizsgálati eljárásban jogtanácsos által képviselt alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt a Fővárosi Bíróság előtt 2.P.21.674/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.883/2008/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által 12. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 5.000 (Ötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, és térítsen meg az államnak külön felhívásra 10.000 (Tízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 2002. szeptember 5-én kölcsönszerződést kötött a magát B.Jnak nevező és erre a névre kiállított személyi igazolvánnyal rendelkező G.Jal, akinek hozzájárulása alapján a perbeli ingatlannak a B.J. tulajdonában lévő 7860/400000-ed tulajdoni illetőségére a felperes javára 7.000.000 forint erejéig a jelzálogjogot az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték. B.J. a tulajdonjogát az 1971. március 8-án kötött adásvételi szerződés alapján szerezte, ekkor adatai közül csak a neve és a címe volt az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetve. 2002. november 25-én kérte a földhivataltól, hogy hiányzó további adatait is jegyezzék be, a 2003. május 29-én kelt határozattal ez megtörtént. G.J. bűnösségét két rendbeli jelentős kárt okozó csalás büntetében és négy rendbeli közokirat hamisítás büntetében a bíróság az ítéletével megállapította többek között amiatt, hogy a vádlott közreműködése folytán a közhiteles nyilvántartásba valótlan adat került.

A felperes a keresetében 95.803 forint és ennek a 2007. április 7. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperes kötelezését a Ptk. 349. §-a (1) bekezdésének alapján arra alapítva, hogy a kölcsön visszafizetésének elmaradása folytán keletkezett összesen 9.580.333 forint kára 1%-ának megfizetésére az alperes azért köteles, mert elmulasztotta a gépi adatfeldolgozásra történő áttérés során a hiányos adatok

kiegészítését, így a kiadott tulajdoni lap nem volt közhiteles és a személyi adatok - mindenekelőtt a születési év - hiánya tette lehetővé a csalás elkövetését, mert a felperes nem ismerhette fel, hogy a bejegyzett tulajdonos húsz évvel idősebb személy mint akivel megállapodott.

Az alperes a jogellenes magatartás hiányára hivatkozással a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a keresetet elutasította. Megállapította: a perbeli esetben nem merült fel, hogy a kár a rendes jogorvoslat kimerítésével elhárítható lett volna, ezért a keresetet érdemben vizsgálta. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az 1971. március 8-i adásvételi szerződés alapján történt telekkönyvi bejegyzés megfelelt az akkor hatályos jogszabályi előírásoknak, az ingatlan-nyilvántartásba pedig változatlan adatokat kellett átvenni az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1972. évi 31. törvényerejű rendelet (Inytvr.) alapján és az adatok kiegészítésének, pótlásának kötelezettségét sem a korábban hatályos Inytvr., sem a jelenleg hatályban lévő, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (Inytv.) nem írta elő, ezért az alperes jogellenes magatartása nem állapítható meg.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét a helyes indokai alapján helybenhagyta. A fellebbezés kapcsán utalt arra, hogy rendelkezés hiányában az Inytv-nek és az Inytvr-nek nincs visszaható hatálya. A jogszabály a hatálybalépése utáni bejegyzésekkel szemben támasztott követelményeket határozza meg. Az adatok hivatalból történő kiegészítésének előírása nélkül az alperes jogellenes magatartása nem áll fenn. A másodfokú bíróság szerint a valamennyi személyi adatot tartalmazó tulajdoni lap sem akadályozhatta volna meg a bűncselekmény elkövetését, mert ez esetben alappal vélelmezhető, hogy a személyi igazolvány hamisítása nem csak a névre és a fényképre, hanem a többi személyi adatra is kiterjedt volna. Nem volt akadálya a másodfokú bíróság szerint annak sem, hogy a felperes a tulajdonos azonosítása érdekében az okirattárat megtekintse, illetőleg enélkül is megállapíthatta volna, hogy a magát 1956-os születésűnek feltüntető adós az adásvételi szerződés megkötése idején csak 15 éves, azaz kiskorú lehetett.

A felperes felülvizsgálati kérelme a keresetének helyt adó döntés meghozatalára irányult. Álláspontja szerint az adatok kiegészítésének kötelezettségét ugyan a jogszabály nem írja elő, de az Inytv. 15. §-ának (1) bekezdése szabályozza, hogy a nyilvántartásnak milyen adatokat kell tartalmaznia és a törvényből nem vonható le olyan szűkítő értelmezés, amely szerint a hatálybalépése előtti bejegyzésekre az új jogszabály rendelkezéseit nem kell alkalmazni. Ebből következően a kiadott tulajdoni lap nem

felelt meg az új jogszabály által támasztott követelményeknek. A jogerős ítéletben a bíróság az Inytv. 2. §-ának és 15. §-ának megsértésével utasította el a keresetet. A másodfokú bíróságnak az a megállapítása pedig, hogy a személyi adatok kiegészítése sem akadályozhatta volna meg a kár bekövetkezését, csupán feltételezésen alapul a hamisítás terjedelmére vonatkozóan.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A jogerős ítélet indokolása helyesen hivatkozott a jogvita elbírálására irányadó anyagi jogi szabályokra. A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére az alperes akkor kötelezhető, ha a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésében szabályozott speciális törvényi feltételek és a szerződésen kívül okozott kárért való általános polgári jogi felelősségnek a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerinti együttes, konjunktív feltételei fennállnak; bármelyik feltétel hiánya a kereset elutasításához vezet. Az adott esetben a bíróság a keresetet a jogellenesség hiánya miatt utasította el, a felülvizsgálati kérelem alapján pedig a Legfelsőbb Bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a jogerős ítélet ennek megállapítása során az Inytv. 2. és 15. §-ában foglaltakat tévesen értelmezte-e.

A 2000. január 1-jétől hatálytalan Inytvr. 1973. január 1-jén - azaz a perbeli adásvételi szerződést követően - lépett hatályba, ebből következően Bódi János tulajdonjogának bejegyzésére a telekkönyvről szóló, akkor hatályban lévő jogszabályi előírások [54/1960. (XI.27.) Korm. rendelet és 2/1960. (XII.25.) IM rendelet] voltak irányadóak. Nem tévedett a bíróság, amikor a jogerős ítéletben azt állapította meg, hogy az adásvételi szerződés alapján a tulajdonjog bejegyzése megfelelt az akkori előírásoknak, az ingatlan-nyilvántartásra való áttérésnél pedig a személyi adatok bővítésére, kiegészítésére irányuló kötelezettsége az alperesnek nem volt. Az Inytvr. végrehajtására kiadott 27/1972. (XII.31.) MÉM rendelet 139. §-ának (1) bekezdése szerint az ingatlan-nyilvántartás szerkesztése során változatlan adatokkal elfogadott, illetőleg változásokkal kiegészített tulajdoni lap tervezetek alapján kell elkészíteni a tulajdoni lapokat. Nem írt elő adat kiegészítési kötelezettséget az Inytvr. módosításáról szóló 1994. évi V. törvény, valamint a hatályban lévő Inytv. sem. Az Inytv. 1. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a törvény az 1972. évi 31. törvényerejű rendelettel bevezetett és változatlan formában

gépi adathordozóra rögzített ingatlan-nyilvántartás szabályait határozza meg. Mindebből az a következtetés vonható le, hogy az ingatlan-nyilvántartásra való áttérés, majd a gépi adatfeldolgozás bevezetése során a már meglévő adatokat kellett átvezetni és az új jogszabályokban előírt követelményeknek a jogszabály hatálybalépése utáni bejegyzésekkel kapcsolatban kell érvényesülnie, miként erre a másodfokú bíróság az ítélete indokolásában helyesen utalt, az e körben kifejtett álláspontjával a Legfelsőbb Bíróság egyetért.

A tulajdonjoga bejegyzése után a tulajdonos csak 2002. november 25-én fordult a földhivatalhoz, így a két időpont között nem volt a földhivatalnak olyan tevékenysége, amelynek során az említett követelmények érvényesítésére sor kerülhetett volna. Az Inyvtv. 15. §-ának (3) bekezdése pedig a magánszemélyek, illetőleg szervezetek kötelezettségévé teszi az adatok szolgáltatását. Nincs szó az Inyvtv. 2. és 15. §-ának téves, illetőleg szűkítő értelmezéséről, erre a felperes alaptalanul hivatkozott. Az ügy érdemi elbírálása szempontjából annak volt döntő jelentősége, hogy a korábbi bejegyzések tekintetében, a személyi adatok kiegészítése tárgyában nincs olyan jogszabályi kötelezettség, amelyet az alperes megsértett volna, ezért a jogerős ítélet megalapozottan állapította meg, hogy az alperes jogellenes magatartása nem áll fenn.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a le nem rótt felülvizsgálati illeték viseléséről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2010. április 29.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő
HM